

У зв'язку з цим, на нашу думку, НП(С)БОДС 128 «Зобов'язання» необхідно доповнити: 1) визначенням поняття забезпечення; 2) переліком видів забезпечень; 3) порядком визнання, формування, збільшення та зменшення забезпечень за їх видами; 4) визначенням понять «обтяжливий контракт», «гарантія», «реструктуризація» тощо.

Список використаних джерел: 1. Атамас П. Й. Основи обліку в бюджетних установах: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 288 с. 2. Бутинець Ф. Ф. Остапчук Т. П., Остап'юк Н. А., Сисюк С. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2006. 472 с. 3. Джога Р. Т., Свірко С. В., Сінельник Л. М. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: підручник / за заг. ред. проф. Р. Т. Джоги. Київ: КНЕУ, 2003. 483 с. 4. Лень В. С., Нехай В. А. Політика бухгалтерського обліку в бюджетних установах: зміст та структура. Вісник Чернігівського національного технологічного університету. Серія «Економічні науки»: науковий збірник. 2014. № 4 (76). С. 289-301. URL: <http://ekona.org.ua/repository/view/212/>. 5. МСБОДС 1 «Подання фінансових звітів». URL: <http://195.78.68.18/minfin/document/81047/1a.pdf>. 6. МСБОДС 25 «Виплати працівникам». URL: http://195.78.68.18/minfin/document/265674/25_final.pdf. 7. МСБОДС 19 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи». URL: 195.78.68.18/minfin/document/81065/19a.pdf. 8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Зобов'язання». URL: <http://minfin.gov.ua>. 9. Облік у бюджетних установах: навчальний посібник / за ред. В. С. Леня. Чернігів: Десна Поліграф, 2016. 560 с. 10. Свірко С. В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2003. 380 с. 11. Свірко С. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація: монографія. Київ: КНЕУ, 2006. 443 с. 12. Сидоренко О. О. Облік зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі. Удосконалення методики та організації обліково-аналітичної роботи в сучасних умовах господарювання: монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. Маргасової В. Г., к.е.н., доц. Гливенко В. В. Київ: ТОВ «Кондор», 2016. С. 136–149. 13. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007—2015 роки: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 № 34. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF>.

УДК 330.331.1:004

Т. Л. Шестаковська, канд. екон. наук, провідний науковий співробітник

П. Якубек, докторант ЧНТУ, асистент кафедри менеджменту та економіки ВНЗ «Дубницький технологічний університет»

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

BLOCKCHAIN-ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БІЗНЕСУ

Ключові слова: аграрний бізнес, обліково-аналітичне забезпечення, розвиток, Blockchain технологія, криптовалюта.

Аграрне виробництво є одним із найбільш ризикованих видів підприємницької діяльності, що проявляється у: сезонності виробництва, залежності від погодних та кліматичних умов, тривалості періоду обороту капіталу, складності зміни асортименту продукції та технології, багато інших причин. Аграрні реформи та становлення ринкових відносин, зміна форм власності та форм господарювання значно збільшують рівень невизначеності соціально-економічних процесів в аграрному виробництві і, відповідно, підсилюють вплив ризиків на бізнес. Дієвість управління розвитком аграрного бізнесу потребує належного інформаційно-аналітичного забезпечення, під яким розуміють сукупність документів і даних, які в них наведені, а також методів і засобів їх одержання, організації зберігання й обробки [1].

У сучасних умовах інформація виступає рушієм будь-якого бізнесу. Вона допомагає правильно оцінити умови бізнес середовища, усвідомити та сформулювати цілі та завдання майбутньої діяльності та на цій основі прийняти ефективні управлінські рішення. Інформація є визначальним чинником, що характеризує рівень економічної аграрного бізнесу. Висока поінформованість керівників та менеджерів про бізнес-процеси та загрози дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити конкурентні переваги.

В інформаційній системі аграрного підприємства лівова частка припадає на обліково-аналітичну інформацію. Загалом зміст обліково-аналітичного забезпечення управління розвитком

ком аграрного бізнесу, визначається низкою факторів, серед яких галузеві особливості діяльності аграрних підприємств, організаційно-правова форма функціонування, обсяг і ступінь диверсифікації фінансово-господарської діяльності, інші об'єктивні та суб'єктивні фактори.

Формування ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення управління розвитком аграрного бізнесу передбачає виконання комплексу завдань:

- достовірне та повне відображення в обліку та звітності даних, необхідних для оцінки стану та рівня розвитку аграрного бізнесу;
- розробка критеріїв та порядку оцінки якості інформації, яка створюється в системі обліку та аналізу для ідентифікації та оцінки ризиків та загроз;
- визначення індикаторів економічної безпеки аграрних підприємств та розробка відповідної системи моніторингу;
- діагностика фінансового стану підприємств з метою попередження фінансових ризиків, ідентифікації небезпек і загроз;
- прийняття управлінських рішень щодо доцільності діяльності з урахуванням виявлених загроз та небезпек;
- розробка заходів, спрямованих на забезпечення розвитку аграрного бізнесу як у короткостроковому, так і в довгостроковому періоді та контроль за їх виконанням.

Для реалізації ідентифікованих завдань пропонуємо використовувати Blockchain технологію як інноваційний інструмент обліково-аналітичного забезпечення. Blockchain – це ланцюг блоків, розподілена база даних, доступ до якої може отримати будь-яка людина. Тобто це «технологія розподіленого реєстру», тут немає централізованого регулятора, який міг би розпоряджатися Blockchain на власний розсуд. Особливість Blockchain полягає в тому, що дані, внесені один раз, мають свою історію, що дозволяє перевірити походження інформації та її достовірність.

У результаті проведеного нами дослідження сучасного стану існуючих напрямів застосування Blockchain-технології в аграрному бізнесі на світовому рівні, запропоновані перспективні сфери її впровадження в Україні: *Реєстри* – завершена перша стадія перекладу Державного земельного кадастру в Україні на технологію Blockchain. Необхідно цю практику імплементувати на всі реєстри як на рівні держави, так і бізнесу; *Traceability* – популярність тренда відстеження продукції «від поля до столу» зростає з кожним днем і Blockchain є відмінною технологією для побудови системи моніторингу походження товару; *Форвардні і ф'ючерсні контракти* – завдяки технології Blockchain набувають новий рівень популярності внаслідок зниження рівня ризику. Також ці інструменти можуть бути використані для залучення оборотного фінансування поточної діяльності бізнесу; *Смарт-контракти* – уніфікація типових контрактів та переведення в електронну форму. Це дозволить прискорити бізнес-процеси, перевести верифікацію в електронний формат і підвищити гарантії безпеки договірної діяльності; *Токенізація активів* – еволюційне продовження розвитку первинного розміщення токенів (ICO) як альтернативного інструменту залучення коштів для розвитку бізнесу. Сьогодні це можливо зробити через закритий випуск акцій, IPO або продаж частки бізнесу інвестору, але майбутнє за новими моделями фінансування [2-3].

Значна кількість експертів вважають, що саме в Україні варто чекати на результативність інновації Blockchain-технології саме в обліково-аналітичному забезпеченні аграрного бізнесу. Деякі вітчизняні компанії, підприємства і фінансові організації вже давно працюють над впровадженням технології Blockchain як однієї з перспективних інновацій. Так, у 2017 році технологія Blockchain була використана для оновленої системи електронних торгів конфікованим майном СЕТАМ. Також із використанням Blockchain реалізовано оновлену версію інформаційної системи державного земельного кадастру. На порядку денному актуальними є питання про переведення всіх електронних державних даних (реєстрів, соціального страхування, державних послуг та охорони здоров'я) на Blockchain-платформу. Активно почали використовувати таку технологію вітчизняні банки, які дають можливість своїм клієнтам створювати гаманці для криптовалюти – біткоїн [4].

Для використання Blockchain-технології в аграрному бізнесі повною мірою необхідно реформувати роботу більшості вітчизняних суб'єктів господарювання. Адже коли в одних є

можливість роботи з електронними документами, а інші продовжують працювати з факсами, роздруковують, підписують документи по-старому, процес роботи Blockchain-платформи не буде таким швидким. На особливу увагу заслуговують питання державного регулювання впровадження Blockchain-технологій (нормативно-правове, кадрове забезпечення тощо).

Список використаних джерел: 1. Шерстобитов С. Цифровизация экономики. *Бизнес & информационные технологии*. 2017. № 8 (71). С.182-189. 2. Кузнецова В. П., Бондаренко І. А. Блокчейн як інструмент цифрової економіки в освіті. *Питання регулювання економіки*. 2018. № 1. С. 102-109. DOI: 10.17835/2078-5429.2018.9.1.102-109. 3. Мушак О. П., Продан О. П. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні» URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64597. 4. *Distributed ledger technology in payments, clearing, and settlement / Finance and Economics Discussion Series 2016-095*. Washington: Board of Governors of the Federal Reserve System, 2016. 34 p. URL: <https://www.federalreserve.gov/econresdata/feds/2016/files/2016095pap.pdf>. DOI: 10.17016/FEDS.2016.095.

УДК 657

М. Б. Жолобецька, аспірант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Науковий керівник: **О. Ю. Акименко**, кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

РАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ЯК ЗАПОРУКА ПРІЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Ключові слова: організація бухгалтерського обліку, власний капітал, стратегічні рішення, інвестиційна діяльність.

В умовах глобалізації світової економіки, доступності міжнародних ринків капіталу у фінансуванні бізнесу набуває актуальності питання організації обліку власного капіталу. Власний капітал є одним із найважливіших об'єктів бухгалтерського обліку, становить фінансову основу створення й розвитку підприємства будь-якої форми власності та організаційно-правової форми, саме цей показник дає уявлення про величину організації, успішності її діяльності, а в порівнянні з іншими показниками – про її фінансове становище. Володіння своєчасною та достовірною інформацією про джерела утворення майна підприємства, інформації про власників та їхні частки в майні підприємства – передумова успішного розвитку кожного підприємства. Ефективне управління власним капіталом неможливе без подальшого удосконалення методики та організації бухгалтерського обліку, дані якого є не тільки інформаційним матеріалом про стан і зміни об'єктів управління, але й базою економічного контролю. Правильна організація обліку є запорукою отримання точної і необхідної інформації, яка є основою ефективних управлінських рішень.

Проблема бухгалтерського обліку формування і змін власного капіталу досліджується у працях провідних учених: Н. О. Бугая, Ф. Ф. Бутинця, С. Ф. Голова, Г. Г. Кірейцева, В. С. Леня, В. М. Пархоменко, М. С. Пушкара, В. В. Сопко, Н. М. Ткаченко. Аналіз літературних джерел свідчить, що існують різні бачення поняття власного капіталу. Зокрема, у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», яке затверджено Міністерством фінансів України 07.02.2013 р. № 73, наведено, що власний капітал – це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [1].

Власний капітал є основою початку та продовження господарської діяльності будь-якого підприємства. Величина власного капіталу зумовлює величину приросту власності суб'єкта господарювання, є показником ефективності основної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства, характеризує платоспроможність, кредитоспроможність, фінансову стійкість, забезпеченість коштами суб'єктів господарювання для покриття власних зобов'язань. Від величини власного капіталу безпосередньо залежить інвестиційна привабливість підприємства.

Слід зазначити, що власний капітал є ключовою категорією, яка відображає взаємозв'язок підприємства з її власниками, визначає частину кожного партнера в активах товариства,